

31.3.2014

PAZIŅOJUMS KOMITEJAS LOCEKĻIEM

Temats: Lūgumraksts Nr. 0509/2013, ko asociācijas „*Nasz Dom*” vārdā iesniedza Polijas valstspiederīgā *Sylwia Maćkowiak* par plāniem izveidot brūnogļu raktuvi Poņecas, Krobias un Ockovices reģionā (Velkopolskas dienvidi)

1. Lūgumraksta kopsavilkums

Asociācija „*Nasz Dom*” („Mūsu mājas”) iebilst pret plāniem izveidot atvērtu brūnogļu raktuvi un pēc tam nākotnē spēkstaciju, kurā dedzinās iegūtās brūnogles un kas atradīsies netālu no Poņecas, Krobias un Ockovices pilsētām. Asociācija sastāv no šī reģiona iedzīvotājiem, kuri ir nobažījušies par to, ka projekts nodarīs neatgriezenisku postījumu reģiona lauku ainavai un piesārņos vidi.

Ieguves uzņēmumam *PAK Górnictwo Sp. z.o.o.* licence tika piešķirta 2011. gada maijā, un ir sākti sagatavošanas darbi.

2. Pieņemamība

Atzīts par pieņemamu 2013. gada 19. novembrī. Komisijai pieprasīta informācija saskaņā ar Reglamenta 202. panta 6. punktu.

3. Komisijas atbilde, kas saņemta 2014. gada 31. martā

Lūgumraksta iesniedzējs, asociācija „*Nasz Dom*”, iebilst pret plāniem būvēt atvērtas brūnogļu raktuves. Iedzīvotāji ir pret uzsāktajiem izpētes darbiem. Darbu pamatā ir 2011. gada 11. maija vides ministra lēmums, ar ko tiek atļauts veikt brūnogļu iegulu izpēti un identifikāciju Poņecas, Krobias un Ockovices apkārtnē. Lūgumraksta iesniedzējs norāda, ka reģionam ir ekonomiska un vēsturiska saikne ar mūsdienu lauksaimniecību (minot arī piemērus par vairākām pārtikas pārstrādes rūpnīcām, kas atrodas šajā reģionā). Līdz ar to

vietējās kopienas uzskata, ka plāni izveidot atvērtas brūnogļu raktuves apdraud viņu sociālās un ekonomiskās intereses. Kā norāda lūgumraksta iesniedzējs, pašvaldības iestāžu un vides ministra uzvedība, piekrītot izpētes darbiem, ir pretrunā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. pantam. Turklāt iesniedzējs izvirza jautājumu par Polijas noteikumiem par iedzīvotāju pārvietošanu un šo noteikumu atbilstību Polijas Konstitūcijai. Lūgumraksta iesniedzējs arī atsaucas uz lēmumiem, ar kuriem investoram piešķir tiesības veikt izpētes darbus un kuros ir tūlītējas piemērojamības klauzula, ar ko, pēc lūgumraksta iesniedzēja domām, ir pārkāptas īpašumtiesības. Visbeidzot, saskaņā ar lūgumraksta iesniedzēju pašreizējā situācija liecina, ka ir pārkāpts Pamattiesību hartas 6. un 37. pants. Turklāt lūgumraksta iesniedzējs norāda uz iespējamiem Biotopu direktīvas 6. panta noteikumu pārkāpumiem, ja tiks apstiprināta atvērto raktuvju izveide.

Komisijas apsvērumi

Par iespējamiem Pamattiesību hartas pārkāpumiem

Pamattiesību harta pamatā attiecas uz ES iestādēm. Tā ir saistoša arī valstu iestādēm, bet tikai tiktāl, ciktāl tās īsteno ES tiesību aktus. Konkrētajā sūdzībā par valsts iestāžu darbībām, proti, Polijas Vides ministriju, var uzskatīt, ka tā ir īstenojusi ES tiesību aktus tikai tad, kad tā pieņem lēmumus kāda ES tiesību akta darbības jomā; piemēram, kad tiek īstenota IVN (Ietekmes uz vidi novērtējuma) Direktīva 2011/92/ES vai Dzīvotņu Direktīva 92/43/EEK. Šajā procedūras posmā kompetentās iestādes saskaņā ar valsts tiesību aktiem vēl nav pieņēmušas nekādus atļauju sniezošus lēmumus, ar kuriem tiktu īstenotas kādas ES direktīvas. Tas pamatā ir tādēļ, ka attiecīgais procedūras posms, piemēram, sabiedriskā apspriešanās ar iedzīvotājiem, uz kuriem varētu attiekties lēmums (piemēram, atļauja konkrētā vietā veikt ieguves darbus), vēl nav sasniegts.

Taču, ja procedūrā šis posms tiks sasniegts, attiecīgajai valsts iestādei būs pienākums ievērot Pamattiesību hartu, tostarp tiesības ievērot noteikumus par privāto un ģimenes dzīvi (7. pants), tiesības uz privātīpašumu (17. pants) un pienākums politikas jomās iekļaut augstu vides aizsardzības līmeni (37. pants). Kas attiecas uz iespējamo Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta pārkāpumu, būtu jānorāda, ka tā noteikumi attiecas vienīgi uz Eiropas Savienības iestādēm, birojiem un aģentūrām. Līdz ar to tas nav tieši piemērojams dalībvalstīm. Ņemot vērā visu līdz šim konstatēto, tiesības uz labu pārvaldību ir viens no Eiropas Savienības tiesību vispārīgiem principiem, ko dalībvalstis ir apņēmušas ievērot, jo īpaši to administratīvo procedūru laikā, ar kurām īsteno ES tiesības, kā, piemēram, iepriekš minētajos gadījumos.

Par iespējamiem Direktīvas 92/43/EEK¹ pārkāpumiem

Lūgumraksta iesniedzēja bažas ir saistītas ar to, ka, ja tiktu apstiprināta atvērto brūnogļu raktuvju izveide, raktuvju radītās konusveida ieplakas veidošanās negatīvi ietekmētu *Natura 2000* teritoriju *Dolina Baryczy*, kas atrodas netālu no plānotajām atvērtajām raktuvēm. Šāda negatīva ietekme būtu Dzīvotņu direktīvas 6. panta pārkāpums.

Taču no sniegtās informācijas ir skaidrs, ka attiecīgā projekta atļaujas izsniegšanas process vēl

---

¹ OV L 206, 22.7.1992.,7. lpp.

nav sācies. Pagaidām ārpus *Natura 2000* teritorijas notiek tikai izpētes darbi. Ņemot vērā sniegto informāciju, Komisija nevar izdarīt secinājumu, ka ir pārkāpti Dzīvotņu direktīvas noteikumi. Ja investors nolems projektu īstenot, tam būs jāsaņem atļaujas, ko pieprasa Polijas likumi (vides jomā), un šajā posmā būs jāveic vajadzīgie novērtējumi par iespējamo ietekmi uz *Natura 2000* teritoriju.

Par sabiedriskajām apspriešanām

Lūgumraksta iesniedzējs apgalvo, ka par plāniem attiecīgajā vietā veidot atvērtās brūnogļu raktuves nav notikusi apspriešanās ne ar pašvaldības iestādēm, ne attiecīgo sabiedrības daļu.

Izvērtējot lūgumraksta iesniedzēja sniegto informāciju, ir skaidrs, ka attiecīgā projekta atļaujas izsniegšanas process vēl nav sācies. Ja tiks uzsākts atvērto brūnogļu raktuvju izveides atļaujas piešķiršanas process, Polijas tiesību akti paredz sabiedrisko apspriešanos, ko veic vides atļaujas izsniegšanas procedūras laikā. Šī prasība ir transponēta no Direktīvas 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (IVN direktīva)¹.

Par veikto pasākumu neatbilstību Polijas Konstitūcijai

Komisija nav pilnvarota veikt izmeklēšanu par to, vai veiktie pasākumi atbilst Polijas Konstitūcijai.

Secinājumi

Pamatojoties uz pieejamo informāciju, Komisija pašreiz nevar konstatēt nekādus ES vides tiesību aktu pārkāpumus.

---

¹ OV L 26/1, 28.01.2002.